

ZATWIERDZAM

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej
gen. brygadier Andrzej Bartkowiak
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

**MODUŁ PSYCHOEDUKACYJNY:

KOMUNIKACJA
W PROCESIE BUDOWANIA ZESPOŁU**

Warszawa 2023 r.

Opracowanie merytoryczne – psychologzy Państwowej Straży Pożarnej

- ✓ mł. kpt. Paulina Kozień, KW PSP Kraków
- ✓ mł. ogn. Małgorzata Rączka, KW PSP Opole
- ✓ sekc. Julia Ptaszyńska, KW PSP Szczecin
- ✓ Ewa Korzeniecka, KW PSP Warszawa

Konsultacja :

- ✓ psychologzy realizujący zadania Systemu Pomocy Psychologicznej w PSP,
- ✓ Magdalena Stajszczak, Naczelnik Wydziału Wsparcia Programowo - Metodycznego w Biurze Edukacji Komendy Głównej PSP.

1. Oczekiwane rezultaty

Założeniem modułu jest zwiększenie kompetencji kadry dowódczej i kierowniczej Państwowej Straży Pożarnej w zakresie umiejętności komunikacyjnych niezbędnych do wykorzystania potencjału zespołu.

2. Grupa docelowa i uczestnicy

Moduł przeznaczony jest przede wszystkim dla kadry dowódczej jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej: dowódców zmian i ich zastępców oraz dowódców jednostek ratowniczo-gaśniczych i ich zastępców.

W zajęciach może uczestniczyć średnia kadra kierownicza komend wojewódzkich, miejskich i powiatowych Państwowej Straży Pożarnej: naczelnicy wydziałów i ich zastępcy.

Wskazana liczebność grupy do realizacji zajęć – do 14 osób.

3. Zalecenia i wskazówki metodyczne

- a. Zajęcia prowadzone są przez psychologa zatrudnionego w Państwowej Straży Pożarnej.
- b. Zajęcia należy prowadzić w formie interaktywnej, obejmującej m.in.: wykład, dyskusje, materiały filmowe, ćwiczenia, grę symulacyjną, trening umiejętności.
- c. Pomieszczenie, w którym prowadzone będą zajęcia musi być dostosowane do liczebności grupy, wyposażone w tablicę lub flipchart, rzutnik, kartki samoprzylepne post-it, komputer z dostępem do Internetu i głośniki.
- d. Zajęcia z zakresu „Elementów budowania zespołu” należy przeprowadzić z wykorzystaniem gry symulacyjnej – „*Traktat Pokojowy*”.
- e. W trakcie realizacji tematyki z zakresu „Komunikowania się w zespole” należy wykorzystać informacje zwrotne z wcześniejszych ćwiczeń i gry symulacyjnej,
- f. Omawiając zagadnienia związane z komunikacją w procesie budowania zespołu prowadzący zajęcia powinien odnosić poruszane treści do doświadczeń i sytuacji związanych ze służbą.
- g. Czas przewidziany na realizację tematu – 6 godzin dydaktycznych.

4. Treści i zagadnienia

Zespół – podstawowe zagadnienia

Poruszone zagadnienia:

- budowanie zespołu,
- zarządzanie konfliktem (konflikt interesów),
- budowanie autorytetu,
- role w komunikacji.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- wyjaśnić elementy sprzyjające budowaniu zespołu,
- wyjaśnić elementy sprzyjające rozwiązywaniu konfliktu,
- wyjaśnić elementy sprzyjające budowaniu zespołu,
- wymieniać role w komunikacji (według zasad analizy transakcyjnej).

Elementy budowania zespołu

Poruszone zagadnienia:

- role w komunikacji,
- pozycje w zespole.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- scharakteryzować pozycje komunikacyjne występujące w zespole,
- ocenić wpływ własnych schematów komunikacyjnych na procesy zespołowe,
- wskazać mocne / słabe strony poszczególnych pozycji,
- delegować zadania adekwatnie do indywidualnych możliwości członków zespołu,
- wskazać przykłady zachowań komunikacyjnych blokujących współpracę w zespole.

Komunikowanie się w zespole

Poruszane zagadnienia:

- style komunikacji wewnątrz zespołu,
- rola jednostki w komunikacji.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić czynniki kształtujące komunikację w zespole,
- wyjaśnić jakie pozycje przyjmują rozmówcy w zależności od komunikatu,
- scharakteryzować reguły i sposoby efektywnej komunikacji,
- omówić co przeszkadza w skutecznej komunikacji,
- scharakteryzować swój styl komunikacji,
- opisać rolę procesu komunikacji w budowaniu i rozwijaniu zespołu.

LITERATURA.

1. Berne E., „W co grają ludzie – Psychologia stosunków międzyludzkich”, PWN, Warszawa 2021.
2. Joines V., Steward I., „Analiza transakcyjna dzisiaj”, Rebis, Poznań 2022.
3. Grzybek R., „Przewodnik dla lidera – Budowanie zespołu w XXI wieku”, MT biznes Warszawa 2017.
4. Meredith Belbin R., „Twoja rola w zespole”, GWP, Gdańsk 2003.
5. Caruso D. R., Salovey P., „Inteligentny emocjonalnie menedżer”, Rebis, Poznań 2009.
6. Gellert M., Nowak C., „Zespół”, GWP, Gdańsk 2008.
7. Listwan T., „Zarządzanie kadrami”, Wyd. C. H. Beck, Warszawa 2010.
8. Morreale S. P., Spitzberg B. H., Barge J. K., „Komunikacja między ludźmi”, PWN, Warszawa 2008.
9. Oyster Carol K., „Grupy”, Wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2002.
10. Rogers J., „Coaching”, GWP, Gdańsk 2010.
11. Rzepka B., „Komunikacja w zespole”, Wyd. Samo Sedno, Warszawa 2012.
12. Silberman M., „Inteligencja Interpersonalna”, Wyd. Studio Emka, Warszawa 2012.
13. Wilmot W., Hocker J., L., „Konflikty między ludźmi”, PWN, Warszawa 2011.